

KRISTIAN IV OG LAUGENE

sig, og paa den anden side lokalmyndighetens undfaldenhet. Magistraten er fremdeles saagodtsom uavhengig av kongemagten og har i hovedsaken stillet sig solidarisk med haandverkerne. Byraadet kan nok istemme beklagelsen over mangel paa haandverkere, men det har sjelden paaset at de officielle restriktioner i skraaene er blit nøie overholdt. Haandverkerne har i almindelighet faat lov til uanfegtet at leve efter sine mere eller mindre skrevne love, som de hadde git sig selv og som selvsagt væsentlig gik ut paa beskyttelse av deres egne klasseinteresser. Der er ogsaa en anden ting ved tidens laugsvæsen som har forarget statsmagten, nemlig de utskielser og den overdaadige ødselhet laugene kunde vise ved sine drikkegilder og gjestebud. Det er forøvrig likesaa mulig at denne forargelse for en del ogsaa har været dikteret av de førstnævnte hensyn, idet midlerne til disse festligheter oftest blev bestridt av en nyoptagen, som dermed maatte betale sin erhvervede mesterværdighet. Det var med andre ord et ledd i laugenes avspærringssystem. De fordele kongemagten mener at ha opnaadd overfor haandverkerne, viser sig efterhvert at være temmelig illusoriske, og det er derfor ikke saa meget til at undres over, at regjeringen paany slaar over i den negative demonstrationspolitikk.

Ved en forordning av 19de juni 1613 blir samtlige laug i Danmark ophævet, med den begrundelse at haandverkerne hadde besværet befolkningen med for høie priser ved at laugene hadde for strenge regler, naar det gjaldt optagelse av nye medlemmer. Ifølge denne forordning vilde det for fremtiden staa enhver frit at bruke det haandverk han hadde lært, naar han hadde svoret sin borgerlige ed og svaret borgerlig og bys tyngge. Det følgende aar blir loven utvidet til ogsaa at omfatte laugene